

Lesarábrøv**Fyrirspurningur um heimildirnar hjá lögtinginum**

Til
Føroya Løgting
Formannskapur Løgtingsins
Figgjarnevnd Løgtingsins
Løgtingsskrivstovan

Tað er alment viðurkent, at tá ivi er um hvussu ein lóg skal skiljast, verður altíð hugt at viðmerkingunum til lógarruppskotið, og eru hesar avgerandi fyri hvussu ein lóg skal skiljast. Vit hava mett, at tá slíkar viðmerkingar hjá t.d. landsstýrinum til eitt samtykt lógarruppskot eru avgerandi fyri hvussu lógin verður tulkad, má tað sama vera galdandi fyri tær viðmerkingar, sum tingnevndir gera í sínum áliti til samtyktar av lógum.

Í sambandi við samtyktina av figgjarlógini fyri 1993 varð samtykt at seta eina upphædd av til telefonendurgjald til fiskimenn, og í viðmerkingunum hjá figgjarnevndini varð nágreiniliga ásett hvussu henda upphædd skuldi gjaldast út, og verður í hesum sambandi víst til hjálagað skjal, sum er eitt endurprent av hesi samtykt.

Aftan á at vit hava gjørt vart við, at einki stigi er tikið fyri at avgreiða hesa tingssamtykt, kundi útvarpið týsdagin bera teg tíðindi, at landsstýrið metti seg ikki at hava heimild at avgreiða hetta mál. Orsøkin var tann, *«at lögfrøðingar nú meta, ... at stundringur ikki beinleiðis er orðaður í figgjarlógini ella viðmerkingum til hana, men at stundringurin bert stendur í viðmerkingunum (hjá figgjarnevndini) til álitid um figgjarlógina»*.

Landsumsitingin svarar grovum ákærum aftur

Óli Jacobsen, formaður Føroya Fiskimannafelags, førir grein í Dimmalætting nr. 109 fram, at «anarki» (= lógloysi) valdar í landsumsitingini í Tinganesi, og at lögtingið miðvíst verður sett til viks av somu umsiting. Hann vísir til viðgerðina av málinum um telefonendurgjald til langfarafiskimenn sum dømi um hetta, og metir hann at henda viðgerð visir, at umsitingin vanvirðir lögtingið.

Hetta eru grovar ákæru mótvægis umsitingini, og skal tí niðanfyri verða greitt frá hesum máli við áliti til vanligu lögfrøðiliga hugsanina.

Eingin útgjalding úttan við heimild í lóg
Heimildin hjá eini og hvørjari umsiting at gjalda út almennan pening liggur vanligi í tveimum lógum, nevniliga í figgjarløgtingslógini, har ávis upphædd er sett á ávíst rakstrarstað og eina serlóg og móguliga

Viðmerkingar hjá figgjarnevndini til figgjarlógarruppskotið fyri 1993

Á uppskotinum hevur landsstýrið sett 74 mió. kr. av til inn-tøkutrygd hjá fiskimonnum. Meirilutin mælir til at hækka hesa játtan við 2,8 mió. kr. Meirjáttanin verður at nýta sum ser-lig viðbót til langfarafiskimenn í sambandi við telefonút-reiðslur. Langfarafiskimenn í hesum sambandi eru menn sum mynstrað við skipum har túrarnir vara meira enn 30 dagar. Meirilutin heldur at serliga viðbótin eigur at verða 30 kr. um dagin fyri hvønn mynstringsdag.

Tískil samtykti tingið soljóðandi broytingaruppskot til figgjarlógina:

Álmannamál v.m.

Nýtt rakstrarstað: Inntøkutrygd hjá fiskimonnum
verður hækkað við kr. 2.800.000
og sett til kr. 76.800.000

Viðmerking

Av játtanini verða kr. 2.800.000 nýttar til serliga viðbót fyri telefonútreiðslur hjá langfarafiskimonnum. Visandi til viðmerkingar meirilutans gerð Løgjavningar-grunnur Skipsfiskimanna nærri reglur um hetta.

Sagt við øðrum orðum meta lögfrøðingar í Tinganesi, at hevði talan verið um viðmerk-ingar hjá landsstýrinum til figgjarlógina hevði hetta verið bindandi fyri landsstýrið. Men viðmerkingar, sum bert eru gjørdar av eini lögtingsnevnd geva ikki landsstýrinum heimild til at avgreiða «viljan» hjá lögtinginum. Ella við øðrum orðum eru viðmerkingar hjá eini tingnevnd minni verðar enn tær hjá t.d. landsstýrinum í sambandi við lógávurbeiði.

Vit halda hetta sjónarmið vera so nýskapandi, at vit ádr-

enn vit gera meira við hetta mál, vilja vanda okkum til lög-tingið og lögtingsstovnar at fáa vátta um hetta er eitt sjónar-mið, sum lögtingið góðkennir. Tað er avgerandi at fáa greiða á hesum, tí vit biða í lóguni eftir endaligum svari úr landsstýr-inum uppá eitt annað mál, har fiskivinnuumsitingin beinleið-is hevur noktað lönjavningar-grunninum at avgreiða eitt mál, soleiðis sum ein samd fiskivinnunevnd hevur ásett í einum áliti til eitt samtykt lógarruppskot. Góðkennir ting-ið nevndu útlægging hjá lands-

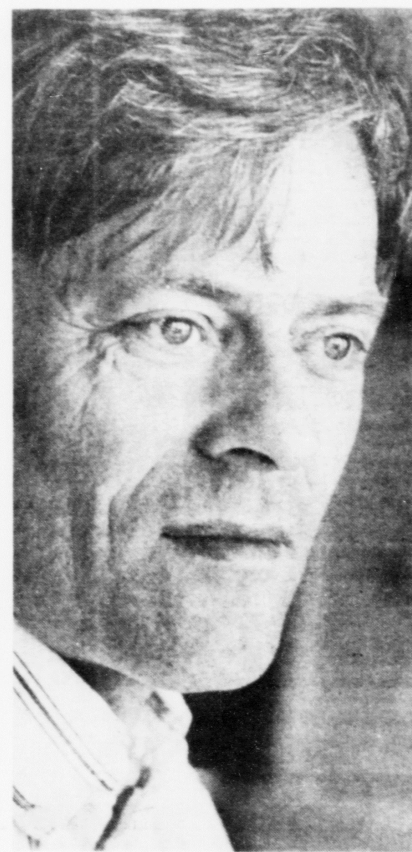
stýrinum, verður svarið tað sama í hesum máli.

Í hesum sambandi kann verða mint á, at samb. lands-rættardómin í málinum um Fiskivinnu Starvsnevndina er tógn hjá tinginum í slíkum málum: at meta sum samtykki.

Vit vóna at fáa svar sum skjótast, soleiðis at vit kunnu vita hvagar vit í framtíðini skulu vanda okkum í lógar-málum.

Við heilsan

Føroya Fiskimannafelag
Óli Jacobsen

Lóglýdnið – skemt!

«Lóglýdnið» hjá fiski-vinnuumsitingini kann bert fatast sum skemt!

Tá fiskivinnuumsitingin nýtir sít «lóglýdni» sum undanfærslu fyri at nokta fyri at gjalda út ta av lögting-inum samtyktu telefonvið-bót, kann visast til «Dimma-lætting» og «FF-bláðið» dagsett 30. september, sum lýsir nokur fá dømi um «løgtingarpraksis» hjá somu umsiting, tá tað snýr seg um onnur mál.

Eg havi annars lagt hetta mál fyri føroyskar lögfrøð-ingar, sum áður hava arbeitt við umsiting í landsstýrin-um. Eg havi eisini viðgjørt

hetta mál saman við dansk-um fólkatingslimum og fyrrverandi danskan ráð-harra, sum má haldast at kenna til umsitingarpraksis í einum skipaðum samfelag.

Og niðurstøðan er full-komiliga greið hjá øllum, og hon er at tá ein upphædd er avsett á figgjarlógini til eitt ávíst endamál, hevur umsit-ingin fulla heimild at av-greiða hesa játtan.

Hetta nýpáttiknað «lóg-lýdni» hjá fiskivinnuumsit-ingini er bert eitt skálkaskjól fyri tí mótsatta.

Óli Jacobsen

kunngerð gjørd við heimild í henni. Sum dømi kann nevntast ilógustuðulin til alivinnuna, sum er nevndur í figgjarløgtingslógini á rakstrarstað við ávisari upphædd. Nærri reglur fyri at stuðul verður játtaður og reglur fyri hvussu útgjalding v.m. skal fara fram eru ásettir í lögtingslóg og kunngerð. Hetta er vanligi skipanin eisini í Føroyum og rætti mátin at umsita ávísa almennar peninga-upphædd. Tað er tó viðurkent bæði í Danmark (hvørs rættarskipan vit eru partur av) og í Føroyum, at lóggevast kann beinleiðis á figgjarlógini og verður tað gjørt. Tað er tó semja um at ein eigur at vera varin við at lóggeva á henda hátt, og verður hann nýttur, er fast sidvenja nýtt av landsstýri og lögtingi. Henda er, at so-kallað «tekstanmerking» verður sett undir avvarðandi figgjarlógargrein og lýst sum partur av lögtingsfiggjarlógini í kunngerðarbláðnum. Við-

Virðing fyri kravinum um lógarheimild – ikki lógloysi

Tá ið umsitingin nú ger vart við, at neyðuga lógarheimildin er ikki til útgjalding til ávíst endamál, so er hetta ikki ein vanvirðing av Føroya Løgtingi – tvørturimóti er tað virðing fyri lóg og rætti og teimum reglum, ið landsstýrið og lög-tingið í semju hava fylgt hesum viðvíkjandi. Eisini er

hetta virðing fyri at greið lógarheimild skal vera fyri at gjalda út pening úr lands-kassanum. Leggast kann afturat, at henda uppfatan er lýst at verða galdandi í bókini «Statsforfatningsret» av Max Sørensen, dr. jur. og serfrø-ingur og lærubókshøvundur í statsrætti.

Við niðurstøðuni um at lógarheimild ikki er til, hevur landsstýrið onki annað enn fylgt vanligum játtanar regl-um. Tað er soleiðis ikki rætt, tá ið Óli Jacobsen sigur í somu grein og ískriv til Føroya Løg-ting. Formannskap Løgting-sins, Figgjarnevnd Løg-tingsins og Løgtings-skrivstovuna (Endurgivið í Dimmalætting nr. 110), at Føroya Landsstýri ikki virðir viðmerkingar, ið verða settir fram undir lögtingsviðgerðini. Tað er tó uppfatan landsstýrisins, at slíkar viðmerkingar frá lögtings-nevndum eins og við-

Fiskivinnudeildin